

Hørings svar fra de koordinerende læsevejledere i Københavns 5 områder på

Børne- og Ungdomsforvaltningen forslag til omlægning af læse-, skrive og ordblindeindsatsen

Februar 2023

Problemstilling

Læseklasserne ikke længere er det optimale tilbud

Visitationen til læseklasserne er stærkt faldende og klasserne fungerer ikke optimalt. Mange af eleverne i læseklasserne har andre specialpædagogiske udfordringer end læsevanskeligheder. De elever, der kun har læsevanskeligheder, herunder ordblindhed, fastholdes i dag i højere grad i almenskolen med digitale læse- og skriveteknologier.

De koordinerende læsevejledere har ikke en holdning til læseklasserækkerne. Men vi kan dog oplyse, at der kan være mange grunde til, at elevtallet her er faldet, og at det ikke nødvendigvis har noget at gøre med kvaliteten af tilbuddet, eller om læseklasserne igen kan blive et optimalt tilbud, med den rette indsats.

I Københavns Kommune er skolerne blevet opfordret til ikke at søge så mange specialpladser til eleverne. Dette har bevirket, at man på skolerne i højere grad har søgt pladser på specialskoler til elever med andre udfordringer end de ordblinde. Derfor er det ikke nødvendigvis et udtryk for, at der ikke er elever til læseklasserne eller at læseklasserne ikke er et optimalt tilbud, at elevtallet til læseklasserne er faldende.

Der efterspørges viden og kompetenceopbygning

Vi er helt enige i at medarbejdere på almenområdet mangler mere specifikke kompetencer om læse- og skrivevanskeligheder.

Det vil kræve efter- og videreuddannelse til lærere på normalskolerne og til de koordinerende læsevejledere, at skulle løfte den opgave, der tidligere lå hos læseklasserne. Tidligere fandtes der desuden specialister på læseområdet i nogle af områderne og i HNG, som bl.a. de koordinerende læsevejlederes kunne have en faglig sparring med.

Det gælder især i støtten til BUF-Flex elever. Kompetencecentret på Blågårds Skole har for lille kapacitet og har i 2021 kun gennemført 11 forløb, bl.a. fordi det har været vanskeligt at rekruttere medarbejdere.

Manglende rød tråd og retning

Ledere, lærere og forældre peger på, at skolerne mangler en fælles retning og rød tråd for kommunens ønsker og retningslinjer for området. Blandt andet er kommunens læsepolitik fra 2008 og savner en opdatering.

Hovedpointerne fra erfaringsopsamlingen og inddragelsesprocessen er nærmere uddybet i bilag 1, 2 og 3.

De koordinerende læsevejledere vil gerne gøre opmærksomme på, at hvis man skal have en politik og en retning på læseområdet i København, er der nødt til at være samarbejde på tværs af områderne. Sammenhæng på læseområdet er netop det de koordinerende læsevejledere været med til at skabe gennem årene. Vi har bl.a. været med ind over den læsepolitik, som blev lavet i 2008. København har desuden brug for, at der på læseområdet findes kompetencer centralt, som faciliterer det arbejde der skaber sammenhæng og retning.

Løsning

Undervisning af elever med læse- og skrivevanskeligheder (herunder ordblinde) sker langt overvejende i almenmiljøet og for et mindre antal elever i læseklasserne. Forvaltningen foreslår derfor en model (bilag 1), hvor den eksisterende støtte i og omkring almenskolen styrkes, så elever med læse- og skrivevanskeligheder (herunder ordblinde) kan få den støtte, de har brug for i tilknytning til almenmiljøet og ikke i en læseklasse. Det vil fortsat være muligt at visitere til BUF Flex og Ordblindeinstituttet i Ballerup.

Modellen indebærer indsats på skole-, område- og centralt niveau:

Kompetenceopbygning af lærere og pædagoger

Flere lærere og pædagoger i alle teams skal have viden om læse- og skrivevanskeligheder og kunne tilrettelægge undervisning, der tager højde for elevgruppens behov.

Kompetenceopbygningen vil ske gennem centralt udbudte kurser og via områdets læsekonsulenter.

Her skal man være obs på, at kompetenceopbygning ikke blot kan være 3 eftermiddage, men at der skal noget mere til for den almene lærer, så alle skoler kan blive ordblindevenlige.

Læse- og skriveindsatser på skolerne

Der afsættes midler i områdeforvaltningerne, der bl.a. kan anvendes til korte intensive forløb for elever med læse- og skrivevanskeligheder på de enkelte skoler eller på tværs af skoler.

Her skal der ansættes lærere med de rette kompetencer til at gennemføre disse kurser. Hvis én læsekonsulent skal løfte opgaven i et område, vil der ikke være tid nok til alle skolerne.

Denne opgave kan kun løses hvis læsevejlederne på skolerne får tid til at løfte den, med sparring fra koordinerende læsevejleder og/eller læsekonsulenten.

Der er behov for, at læsevejlederne får et mere ens timetal til at løfte opgaven. Optimalt vil det være, at timerne gives i forhold til elevtallet. På den måde følger pengene barnet.

Læsekonsulenter i alle områdeforvaltninger

Der ansættes en læsekonsulent i hvert område, der skal supportere skolerne i undervisningen af elever med læse- og skrivevanskeligheder, fx gennem rådgivning om metoder og bistand med co-teaching og praksisnær kompetenceudvikling. Læsekonsulenterne vil dermed fungere som en væsentlig sparringspartner for bl.a. læsevejlederne på skolerne, der har den primære kontakt med eleverne.

Som læsevejledere har vi efterlyst en læsekonsulent, som også har kompetencer på alment området og ikke kun en konsulent for elever med læse-skrivevanskeligheder.

Hvis konsulenten skal stå i stedet for læseklassernes og deres kompetencecenter, så er én konsulent i hvert distrikt ikke nok til at løfte opgaven.

Tværgående indsatser og information til skoler og forældre

Der skal skabes bedre sammenhæng i kommunens indsats gennem en ny læsepolitik, vejledninger til skoler og forældre og en central understøttelse (hvem skal stå for og hvordan vil man udmønte en central understøttelse?) af områdernes læsekonsulenter.

Der er behov for at bibeholde de koordinerende læsevejledere, som vil være dem, der har kontakt med områdets læsekonsulenter og er deres sparringspartnere. Dette har tidligere fungeret i nogle af områderne, så der kunne skabes overblik og drive udviklingen på læseområdet på områdets skoler i tæt samarbejde med disse.

De koordinerende læsevejledere er selv undervisere og vejledere på egne skoler. Dette gør dem til stærke samarbejdspartnere for læsekonsulenterne, da de kender til skolerne aktuelle situation, udfordringer, ressourcer i deres daglige drift.

Der er så mange ting, som foregår ude på skolerne, med test og nye retningslinjer, som man selv skal være en del af, for helt at have forståelsen for hverdagen på skolerne, og de helt specifikke problematikker, her er et samarbejde med en koordinerende læsevejleder helt uundværligt. Samarbejde om behovet for oplæg og uddannelse i området. Fælles arbejde om retningslinjerne for de ordblinde/elever med høj begavelse er nødt til at være et samarbejde mellem konsulent og en lærer "på gulvet".

De koordinerende læsevejledere har hidtil har været med til at sætte initiativer på almenområdet i gang. Det er de koordinerende læsevejledere, der har fingeren på pulsen ude på skolerne og disse, som har været bindeled til området og til FAC og HNG. De koordinerende læsevejledere har været med på læsekonferencer, hvor de blev klædt på til at vejlede områdets læsevejledere. I de områder som i perioder har haft en konsulent i området, har haft et tæt samarbejde og sparring med den koordinerende læsevejleder. Helt lavpraktisk er der mange af de systemer og test, som bruges på skolerne, som ikke kan køre på forvaltningens computere eller for personale, der ikke er ansat på en skole.

Med modellen omlægges læseklasserne og kompetencecentret på Blaagaard Skole. Det vil ske gradvist, så de elever, der i dag går i læseklasserne kan fortsætte i deres tilbud. Det kraftige fald i elevtallet i læseklasserne - uanset den foreslåede omlægning - kan dog kalde på alternative løsninger for elever i læseklasserne, hvis elevgrundlaget bliver for lille. Forvaltningen vil følge udviklingen og i dialog med forældrene vurdere, hvad der er bedst for det enkelte barn.

Udfasningen har fuld effekt i 2028, og indtil da iværksættes de nye støtteinitiativer gradvist, jf. tabel 1. Fordelingen af midler til de enkelte indsatser kan justeres efter behov.

En omlægning nu giver mulighed for at omprioritere de midler, der i dag anvendes på området, til at styrke indsatsen i almenområdet. På grund af det faldende elevtal i læseklasserne må det

økonomiske rum for at omprioritere forventes at blive betydelig mindre, hvis en omlægning udskydes.

Alternativ mulighed

Vælges det at opretholde læseklassetilbuddet i Københavns Kommune, vil der være en væsentlig risiko for, at tilbuddet på sigt ikke kan videreføres i sin nuværende form, fordi klasserne bliver for små. Det vil evt. kunne imødegås med en samling af læseklasserækkerne på én skole. En sådan samling vil dog ikke frigive midler til et løft af almenområdet.

Økonomi

Indstillingen har ingen økonomiske konsekvenser, men indeholder et forslag til omprioritering af midler.

På skolen er 7% af alle eleverne ordblinde. En tilsvarende %-del har fonologiske vanskeligheder. Og endnu en %-del har andre læsevanskeligheder.

Vi mener ikke, at en læsekonsulent kun skal tage sig af læsevanskeligheder, med også skal drive udviklingen på normalområdet. Det vil bl.a. handle om i samarbejde med den koordinerende læsevejleder om at klæde skolernes læsevejledere på i forhold til udvikling og nye tiltag på området – f.eks. i forhold til:

- Højt begavede elever
- Faglig læsning
- Læsetest og stavetest
- Individuelle læseudredninger
- Fra test til handling
- Afgangsprøverne – gøre elever klar
- Co-teaching
- LST
-
- M.m.

Er det realistisk at vi kan højne et område, der har været stærkt underprioriteret i årtier, uden det vil få økonomiske konsekvenser?

Med venlig hilsen

Koordinerende læsevejledere i alle 5 områder

Område Amager

Område Valby/Vesterbro

Område indre by/Østerbro

Område Brønshøj/Vanløse

Område Nørrebro

Heidi Svendsen

Marianne Glarborg Ellingsen

Anne Charlotte Moltke Hoff

Lisbeth Carstensen

Sanne Dorte Jensen

Ørestad Skole

VVK

Nyboder Skole

Korsager Skole

Utterslev Skole